

Št. 660.

Štajersko.

1. Na šolski podružnici v Lokavcu (II. kraj. razr. in prosto stanovanje) spadajoči k šoli Loka pri Zidanem mostu je s pričetkom zimskega tečaja 1903/4.

2. Nadalje se popolni na dvorazrednici pri Sv. Štefanu okraj Šmarje, mesto formalno usposobljene učiteljice ženskih ročnih del z normalno za 52 tednov preračunjeno okroglo remuneracijo letnih 240 K, proti 5urni dolžnosti poučevanja na teden, oziroma mesto pomožne učiteljice ženskih ročnih del s primerno remuneracijo okroglih 127 K proti enaki poučevalni dolžnosti.

Pravilno opremljene prošnje se imajo postavnim potom vložiti do dne 31. avgusta 1903 pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Celje, dne 31. julija 1903.

New School.

Pod tem imenom je otvoril znameniti angleški pedagog dr. Cecil Reddie v Abbotsholmu l. 1889. vzgojevalni in učni zavod po popolnoma novih načelih in nazorih. Glavna naloga mu je iz gojenca vzgojiti človeka, ki nima samo polno glavo razne več ali manj potrebne in nepotrebne učenosti, temveč ki je tudi svoje telo razvil v lepem skladju z duševnimi silami. Harmonična izobrazba vsega človeka je glavni smoter njegovega vzgojevanja in poučevanja.

Ker je ta šola uspevala, in še celo prav izvrstno, so ji ustanovili na Angleškem več vrstnic. Ideja je ugajala tudi Francozom, ki so jo uvedli tudi v svoji domovini, in leta 1897. je ustanovil Armin Lietz enak zavod v Ilsenburgu na Hareu, kateremu je čez tri leta sledil — ker je prvi postal premajhen — v Haubindi na Saksonskem drugi. Lietz je imenoval svoj zavod „Deutsches Landerziehungsheim“, katero ime je prav prikladno. Sedaj imamo razen imenovanih dveh še dva enaka zavoda z nemškim učnim jezikom, in sicer v Stolpe blizu Berlina za dekleta ter na Bodenskem jezeru v Glariseggu „Schweizerisches Landerziehungsheim“, ki ga vodi znani pedagog in pisatelj dr. Viljem Frei.

Vsi ti zavodi stremijo za smotrom: vzgojiti iz otrok samostalne in vsestransko razvite značaje, zdrave na duši in telu, ki so se v zavodu naučili vse najvažnejše, kar je potreba vedeti človeku v modernih razmerah.

Praktična ureditev omenjenih zavodov — v katerih so otroci od 10.—14., oziroma 16. leta — se najbolj razvidi, če navedem, kako preživé gojenci kak dan.

Učenci vstanejo ob 6. uri (pozimi ob 7.). Takoj se ogrnejo v rjuho in hite v bližnjo reko ali v bližnje jezero kopat se. Po skopanju naredijo nekaj telesnih vaj, se oblečejo — obleko in obutev morajo snažiti sami — posteljejo postelj ter pospravijo po spalnicah. Obleka je ohlapna in preprosta. Po skupnem zajtrku ob 7. uri se zberejo k pouku, ki traja do 11. ure. Med tričetrt ure pouka je ena četrt odmora. Učna smer je ista kakor na srednjih šolah iste dežele, pač pa se metoda močno razlikuje od navadne. Poučuje se večinoma pod milim nebom, zlasti realije, in se na iste naslanja tudi jezikovni pouk. V matematiki se teorija in uporaba harmonično vežeta. Rišejo se omare, mize, mostovi, vodovodi i. t. d., katere potem učenci tudi po risbah izdelujejo. V zemljepisju se v prvi vrsti obravnava domovina s posebnim ozirom na fizikalne razmere in obenem zgodovinski razvoj iste. V tem smislu se poučujejo tudi ostali predmeti.

Po pouku je od 11.—12. ure prosto, v katerem času stori vsak, kar hoče. Ob 12. je skupno, dobro in obilo kosilo, pa brez vina ali piva. Nato se učenci in učitelji ob godbi, petju ali čitanju še nekaj časa pozabavajo. Popoldan je namenjen telesnemu delu. Vsi se preoblečejo v kratke hlače, sveater in sandale ter se podajo pod milo nebo. Glede na letne čase so opravila razna. Izkopavajo krompir ali spravljajo mrvo; ta dela na vrtu, drugi pri hlevih, tretji popravljajo pri vodi jez, zopet oni oskrbuje sadno drevje i. t. d. V delavnica izdelujejo omare, stole in drugo v zavodu potrebno opravilo. Nekateri se vadijo v godbi, v tem ko drugi strežejo živini. Vsak se loti onega dela, ki ga veseli.

Po dnevem, oziroma triurnem napornem delu je enourni odpočitek. Po popoldanki dela vsak sam zase svojo nalogo ali se uči lekcijo za drugi dan. Proti večeru se igra lawn-tennis ali kaka druga igra ter se telovadi. Po večerji se zberejo učitelji in učenci k debatiranju čez to ali ono zadevo, pri katerem ima vsak svobodno besedo, in velja učenec ravno toliko kot učitelj.

Preden gredo k počitku, porabijo še nekaj minut za večerno pobožnost. Čitajo kaj iz sv. pisma ali iz druge enakovredne knjige, pojejo kak psalm ali kako drugo pobožno pesem.

Večkrat priredijo skupne manjše izlete, vsako leto pa tudi kak večji izlet peš ali na kolesu, in sicer v tuje pokrajine. Tako so iz Ilsenburga l. 1899. trije učitelji in 12 učencev kolesarili pet tednov po Angleškem, leta 1900. pa so izleteli ravnotako na Francosko. Letos so Haubindovci na potovanju na Norveškem pod vodstvom dr. Lietza, kakor mi je ravnokar pisal g. Klostermann. Vrnili so se okolo 15. avgusta.

Zavodi so na kmetih v primerno lepih in zdravih krajih, v bližini reke ali jezera. Šola ima veliko posestvo z njivami, vrta, gozdovi i. t. d. Vsa dela opravljajo učitelji in učenci, ki tvorijo šolsko občino.

Zanimivo bi bilo, poročati še o marsičem glede teh inštitutov, pa ker jih sedaj poznam le iz knjig in spisov, naj to za sedaj zadostuje. Ako sem kateremu izmed tovarišev zbudil zanimanje za te zavode, ga opozarjam na sledeče knjige: „Landerziehungsheime“ spisal W. Frei in W. Zuberbühler (zaloga Albert Müller, Zürich 1901), „Landerziehungsheime“. Darstellung und Kritik einer modernen Reformschule von Dr. W. Frei (zaloga Julij Klinkhardt, Leipzig 1902), zlasti pa letna poročila, spisana od Lietza, ki jih je založil Ferd. Dümmler v Berlinu.

Upam, da bodem čez nekaj mesecev tudi iz lastnega opazovanja lahko poročal o „New School“.

Ign. Šijanec.

Naznanilo.

Pri vseh knjigotržcih je dobiti po K 1.60
Navodilo k I. zv. Črnivčeve Računice.

Založila „Slovenska Šolska Matica“.

Odbor.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovoljivo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Francišek Črnogoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 18 K, $\frac{1}{4}$ strani 10 K, $\frac{1}{8}$ strani 8 K, $\frac{1}{16}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.
Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.